

Milá tanečnice/tanečníku,

chtěla bych tě poprosit o vyplnění dotazníku, který máš právě před sebou. Pomůžeš mi tím k vytvoření mé závěrečné školní práce.

Děkuju ti za pečlivé a pravdivé vyplnění a zodpovězení uvedených otázek.

S přáním hezkých tanečních zážitků,

Alžběta Gavríněvová, studentka a tanečnice

1. **V kolika letech jsi začal/a chodit na tancování? .....** **Kolik je ti teď? .....**

2. **Co tě na tancování baví? (Označ křížkem, kolik chceš odpovědí. Na volné místo můžeš napsat vlastní odpověď.)**

☐ hudba, na kterou tančíme	☐ vyjadřování různých pocitů
☐ jsem tu se svými kamarády / kamarádkami	☐ můžu dělat některé věci podle sebe (tančit tak, jak to cítím, jak chci)
☐ chci umět tančit jako můj vzor	☐ skákání, běhání, „válení se“ na zemi, ...
☐ učím se něco nového	☐ představa, že jsem víla nebo jiná tančící pohádková bytost
☐ nacvičování společné choreografie	☐ nikdo není ani nejlepší, ani nejhorší
☐ společné improvizace	☐ je to taková hra
☐ vlastní improvizace	
☐	
☐	

3. **Vědí tvoji spolužáci, že chodíš na taneční kroužek?** Ano Ne

4. **Bavíš se se svými spolužáky o tanečním kroužku, který navštěvuješ?** Ano Ne

5. **Koho bys chtěl, aby přišel na tvoje taneční představení? .....**

.....

.....

6. **Co nemáš rád/a na kroužku tancování (na chození na kroužek)?**

.....

.....

.....

Milí rodiče,

chtěla bych Vás požádat o vyplnění níže uvedeného dotazníku (z obou stran listu).

Vaše odpovědi použiji jako materiál pro svou bakalářskou práci na téma *Taneční výchova jako volnočasová činnost dítěte*. Vaše odpovědi nebudou zveřejněny nikde jinde. Dotazník je anonymní a neměl by zabrat více než 5 minut vašeho času.

Za jeho vyplnění a čas jemu věnovaný předem moc děkuji.

Alžběta Gavríněvová, studentka HTF UK v Praze

1. Kolik let bylo vašemu dítěti, když jste ho přihlásily do tanečního kroužku, a s jakou motivací jste tak učinili? (Vyberte jednu nebo více odpovědí z nabídky, popř. uveďte vlastní odpověď)

Věk dítěte: .....

Chtěli jsme:

- rozvíjet pohybové schopnosti našeho dítěte
- levnější alternativu hlídání
- jakýkoliv kroužek v době vyřizování nákupu / úředních povinností / jiných záležitostí
- aby naše dítě navštěvovalo nějaký kroužek, tento nám vyhovoval časem
- aby naše dítě trávilo více času v kolektivu dětí
- aby se naše dítě věnovalo tanci (příp. i v budoucnu)
- aby se naše dítě rozvíjelo pohybově, rytmicky, hudebně a jinak (pomocí tance)
- aby se naše dítě rozvíjelo v uměleckých směrech, mezi jinými i v tanci
- vyzkoušet další kroužek (novou zkušenost pro dítě)
- rozvíjet talent našeho dítěte
- Vybralo si to samo dítě (z možností, které jsme mu navrhli).
- .....
- .....

2. Jaký dopad kroužku spatřujete na vašem dítěti? (uveďte pozitivní i negativní)

.....
.....

3. Jak byste vnímali návštěvu tanečního představení vašeho dítěte? (označte jednu nebo více odpovědí, příp. uveďte vlastní odpověď)

Jako:

- podporu našeho dítěte
- možnost pochlubit se šikovností / nadáním / pílí /... našeho dítěte
- povinnost rodičů
- prestiž rodiny
- zbytečnost (návštěva představení není nutná)
- .....

4. Jak byste reagovali, kdyby se vyučovala pohybová (taneční) výchova na ZŠ navštěvované vaším dítětem? .....
.....
.....

Jiří Lössl

Jak staré děti je vhodné začít vést k tanci?

Já myslím, že tady je důležité, co od toho očekáváme. Jestliže je to opravdu tanec jako pohybová aktivita, tanec jako zájem, tak se určitě nebráním tomu, aby děti začínaly opravdu od těch tří let. Protože v podstatě každé malé dítě se začne přirozeně na hudbu pohybovat, začne tančit. Je potom otázka, kdy s tím začít profesně. Tam pak je důležité respektovat určité anatomické zákonitosti dětského tělíčka. Ale pokud se bavíme o oblasti zájmového tance, tak si myslím, že to není nic proti ničemu, aby se s tím začalo ve chvíli, kdy to dítě začne přirozeně projevovat. A to ve třech letech projevovat začne. Akorát, v těch třech letech je to spontánní, a je to velmi svobodné. Naším úkolem pak je tu spontánnost, tu svobodu, nějakým způsobem podchycovat a rozvíjet.

Co je největším přínosem scénického tance?

Myslím si, že u scénického tance je to trochu zrádné v tom, že to opravdu není taneční směr, ale že je to hnutí. Tím pádem ten záměr se liší u dětí, a liší se u dospělých. U dětí je priorita ve vzdělávání a ve výchovně vzdělávacím procesu, v rozvíjení kreativity. Kdežto u dospělých je to spíš zaměření na tvorbu. U nich už je to opravdu o tom, jak pracovat s prostorem, jak pracovat se světlem, jak pracovat s kostýmem, jak pracovat s hudbou, jak pracovat s pohybovým materiálem. U dětí je to tedy rozvoj tvořivosti, rozvoj osobnosti, určitá autenticita pohybu a nezanedbatelný vliv má tvořivá taneční výchova také na rozvoj individuality. Tohle já opravdu považuji za ten obrovský přínos. Nevychováváme stádního člověka, ale člověka, nebo dítě, které má svůj názor.

Jaký negativní dopad může mít taneční kroužek na 3leté děti?

Myslím si, že negativní dopad může mít v okamžiku, kdy je špatně vedený. Tam jsou ta rizika opravdu velká. To znamená, že se snižující se věkovou hranicí dítěte, je důležité mít větší míru vědomostí z hlediska vývojové anatomie a psychologie. Paní učitelka se hrozně diví, že jí děti nerozumí. A když se jí pak zeptám, čemu konkrétně nerozumí, tak přijdeme na to, že jim vlastně sděluje věci, které ony, v jejich věkovém stádiu, vůbec nemůžou racionálně uchopit. Tedy, to, co může mít negativní vliv je nevzdělanost pedagoga.

Na co je třeba dbát při práci s malými dětmi, a čeho je dobré se vyvarovat?

U takhle malých dětí, si myslím, je velmi důležité znát ontogenetický vývin, abychom opravdu věděli, s kým jsme v partnerství. Abych skutečně věděl, v který okamžik jaké nároky mohu na to dítě klást. Kdy je ve fázi hry, kdy je ve fázi konkrétního úkolu a kdy už je schopno abstraktního uchopení. To všechno má svá stádia a naštěstí nám je psychologové pojmenovali. Ale samozřejmě, každý člověk má určitý fázový posun, takže ne u každého to může zafungovat úplně stejně. Proto se domnívám, že jedna z věcí, která je pro pedagoga tohoto typu důležitá, je mít oči. Mít oči a umět se dívat. A vidět, jestli to dítě nenaplnuje moji instrukci proto, že toho není schopno, anebo proto, že ho v danou chvíli zaujímá něco jiného. A teď je otázka, jestli já mám potřebu za každou cenu to dítě dostat do toho úkolu, anebo jestli naopak mě to, co to dítě dělá, inspiruje natolik, že přijmu jeho hru a tím ho můžu posunout dál.

Živana Vajsarová

V poslední době je velký nárůst zájmových kroužků již pro tříleté děti. Poměrně velký zájem je o takovéto kroužky taneční. Jak se na tuto situaci díváte?

Já si myslím, že je to dobře. U těch tří, čtyřletých dětí je jen potřeba to dělat takovou hravější formou. I když, já u těch pětiletých dětí se také snažím, aby to bylo hravé. Hodně jim motivuju pohyb. Protože u nich je ta motivace důležitá. Nemůžu jim pořád říkat jenom: stůjte rovně, vytáhněte se, odlehčete se... musím k tomu motivovat. Třeba tím, že je pálí zem pod nohama jako u moře písek. Nebo aby měli tak lehké nožičky, jako jsou lehké kapičky, když prší, a tak dále. Tam je potřeba ta motivace. Já ale učím až od těch pěti let, už jen proto, že na to nemám hodiny, abych učila víc dětí. Ale proč ne? Musí se jenom tou hravější formou.

Co je největším přínosem scénického – současného tance?

Já myslím, že děti objevují zase další, takový poetický svět. A to je nesmírně obohacuje. Je to právě tím, že se pohybují, tančí, poslouchají hudbu, zpívají (já s dětmi hodně zpívám, protože si myslím, že je to důležité) a objevují kolem sebe prostor. A když tohle do sebe dostanou, tak už to v nich zůstává a obohatí je to do života. Myslím, že ten tanec v nich prostě otvírá další umělecký svět.

A z druhé strany, co je hezkého na práci s malými dětmi, musím říct, že i mě to obohacuje. To, co já do nich vkládám, tak oni mi potom zase vrátí. A to jsou hezké zážitky. Pořád. A to už učím hodně dlouho.

Jaký negativní dopad může mít taneční kroužek na 3leté děti?

Pokud se to dělá hravou formou... Na malých dětech nemůžeme chtít nějakou přesnost. Můžeme chtít návaznost na hudbu, ale ne přesné kroky. Pokud ten kroužek vedeme hravě, děti poslouchají písničky, zpívají si je, tak si myslím, že žádný negativní dopad na ně nemá.

Na co je třeba dbát při práci s malými dětmi, a čeho je dobré se vyvarovat?

Já si myslím, že je důležité mít hudební doprovod. To je to základní. Když on hraje (já neříkám korepetitor, já říkám hudební spolupracovník), tak se děti naučí vnímat hudbu. Slyší začátek, konec, zesílení, zeslabení, melodickou linku, která stoupá, klesá. To už můžou ty

malé děti rozeznávat. Pokud není hudební doprovod, tak já si třeba hraju sama. Ale ani to není ideální, protože sedím u klavíru a nemůžu být s těmi dětmi. A co je hlavní, čeho se vyvarovat, je chtít po dětech pohyb na efekt. To naprosto odsuzuju. A není možné děti „drezírovat“. Musí se s nimi pracovat citlivě a postupně. Jinak se můžou udělat i chyby, které se pak těžko napravují.

Čím může taneční kroužek oslovit dnešní děti? Co jim může nabídnout?

No, když to ještě zavedu na ten lidový tanec, tak moji tanečníci, kteří jsou vychovávaní od pěti let, tak ti už vědí, proč tancují. Ale to je taky tím, že už hodně byli ve světě, kde lidé k tomu našemu lidovému tanci mají neskutečně krásný vztah. Váží si ho tam. A pro ně, pro ty moje tanečnický to bylo důležité, protože viděli odezvu. Tady, tady vlastně v televizi není vůbec nic, to jsou jen takové paskvily, takže když se řekne lidový tanec, nebo prostě tanec, tak se na to mnozí dívají s nedůvěrou – jako, že se tady dělají takové „tanečky“, ...že se děti učí nějaké kroky, potom dělají nějaký kroužek a... Ale o tom to není. V těch tancích je obrovská hloubka. A já se o to snažím, aby šly do hloubky, aby v nich byla čistota, tím myslím i pohybová. Obrovská radost je potom, když ti dospělí, a i ti kluci, tančí procítěně. K takovéhle čistotě můžeme vychovávat právě přes ten pohyb, tím to v nich můžeme pěstovat a budovat. To ty mladé lidi, ale i děti může obohatit.

Hana Tuháčková

Jak staré děti je vhodné začít vést k tanci?

Tak od těch tří let.

Co je největším přínosem scénického - současného tance?

Pokud mluvíme o takhle malých dětech, tak nemůžeme mluvit o scénickém tanci. Scénický tanec je to až u starších dětí. Důležité ale každopádně je, že tento druh tance podporuje a rozvíjí u dětí fantazii, že je založený na přirozeném pohybu, takže je pro ty děti nejpřirozenější. Žádným způsobem je „neznásilňuje“, jako se to děje třeba v klasice¹. I když se to tělo nějakým způsobem zpracovává, procvičuje, aby ho děti správně držely, tak je to pořád všechno formou hry. Děti se nenutí, aby si nohy vytahovaly až „za uši“. Nejde zde o výkon. A tancovat můžou všechny děti, které mají chuť a baví je to. Což si myslím, že je ohromný přínos. To, že se respektuje každé dítě a je jedno jestli je třeba silné nebo má jiný handicap. Ale v rámci improvizace se každé to dítě dokáže nějakým způsobem realizovat, pokud má tu fantazii a nechá se vtáhnout tou hrou, tou hudbou, představou. Pak se vlastně může plně realizovat v rámci svého přirozeného pohybu. To si myslím, že je hrozně důležité.

Postupně, u těch starších dětí je pak hrozně hezké, když začínají spolupracovat. Nejprve ve dvojčkách, potom ve větších skupinkách. Učí se spolu komunikovat a vymýšlejí spolu různé „hádanky“², příběhy. Učí se před sebou vystoupit, na sebe navzájem se dívat, zbavují se trémy. To jim usnadňuje vystoupit před větší kolektiv třeba i ve škole, když například recitují básničku. Posílí jim to sebevědomí. Vědí, že se dokážou prezentovat.

Jaký negativní dopad může mít taneční kroužek na 3leté děti?

Já si myslím, že tříleté děti můžou začít tancovat právě jedinečně tímto způsobem. Protože tím, že začínají takhle maličká, tak je to založené na tom, že si začínají hrát. Formou hry se učí základní rytmus, učí se, co to znamená „pomalu“, „rychle“, „vysoko“, „nízko“, učí se vnímat hudbu... A to všechno se učí na základě jim blízkým písničkám a na základě hudby, kterou jim použijí, se kterou pracujeme. Žádným způsobem se ty děti „neznásilňují“ fyzicky.

---

¹ Myšleno v současném klasickém tanci – baletu (poznámka autorky bakalářské práce)

² „hádanky“ – skupinky dětí vymyslí krátký příběh, který následně zatančí před ostatními, aniž by předem prozradily děj. Ostatní se to snaží poznat – uhádnout. U malých dětí má tato hra podobu předvádění zvířat, činností apod. (poznámka autorky bakalářské práce)

Naopak, ony se formují tak, aby se od začátku dobře postavily, aby se naučily zastrkávat břicho, „nešmajdat“³, ... Nikterak násilně, pouze neustálím opakováním a upozorňováním, vymyšlením nových her pro každé to procvičování. Díky hrám je jim to blízké a mají to za přirozenost. Důležité je, aby pedagog, který touto metodou pracuje, sám měl fantazii na to, aby ty hry neustále pro děti vymýšlel. Ony to mají prostě rády, když se jednotlivé činnosti dávají do nějakých souvislostí, když na sebe navazují. Pak nemají pocit, že cvičí, ale že si celou dobu hrají, a to je pro ně příjemné a přirozené.

Důležité k tomu je ale taky to, s jakou hudbou, s jakým druhem hudby se pracuje už od malička s těmi dětmi. Tím se u nich vyvíjí nejenom vztah k hudbě, ale ke kvalitní hudbě. Začíná to lidovými písničkami, které jim pedagog zpívá a ony se je učí a jde to přes další písničky třeba pana Ebena, pana Jurkoviče, ... To je všechno nesmírně kvalitní muzika, na kterou potom přirozeně navazuje jazzová hudba nebo i klasická ve všech možných podobách. Takto se dětem přirozeně formuje pohyb a vnímání jejich vlastního těla a rozvíjí fantazie skrze hudbu a její vnímání.

Hrozně důležité je taky to, že se pracuje ve skupinkách, nebo už od malička pracují ve dvojičkách. Napojují se na sebe a učí se spolu komunikovat. Opět nenásilně, postupně a přirozeně.

Na co je třeba dbát při práci s malými dětmi, a čeho je dobré se vyvarovat?

Při práci s těmi malými dětmi je důležité myslet na to, že ony neudrží pozornost. Pedagog se musí snažit, aby to, co si vytyčil za cíl, se opakovalo v malém množství a po vícero možnostech. Například, když je učíš poskok, tak ho zařadit do několika různých písniček. Aby ho nedělaly pořád v jedné, protože v ten moment je to přestane bavit. A taky ho musíš dělat s nimi, protože nejlíp se takto malé děti učí nápodobou, tím, že se na tebe dívají. Takže je nutné, abys s nimi zpívala, s nimi tancovala. Pedagog musí být v hodině aktivní. Není možné, aby je jenom dirigoval, to by ty děti nezvládly. Nevěděly by, co mají dělat. Nehledě na to, že je ohromně baví, když si s nimi dospělý hraje a je do té hry vtažený on i ty děti a jsou na sebe vzájemně napojení.

---

³ „šmajdání“ – vtáčení špiček nohou k sobě, pat od sebe (poznámka autorky bakalářské práce)

Čím může taneční kroužek oslovit dnešní děti? Co jim může nabídnout?

Může jim nabídnout svět fantazie, možnost svobodně se svým pohybem vyjádřit. Během improvizace jim nikdo nepřikazuje, co mají dělat. Děti mají jen tu hudbu, téma a svůj přirozený pohyb. A v rámci toho je obrovský prostor pro fantazii a pro to se samostatně vyjádřit. A vlastně nejenom za sebe, ale třeba i ve dvojicích, ve skupině. To si myslím, že je pro ty děti ohromným přínosem. Navíc je vidět, že je to baví. Že je baví ta tvořivost.

Když se pracuje na choreografii, je zas vidět, že je baví ten proces vytváření. Nebaví je pak už to „pilování“, to je jasný. Pokud se ale vytváří choreografie na základě improvizace a jejich nápadů, tak je to baví.

A pokud se vedou děti tímto způsobem už od tří let, tak si můžou udržet svojí hravost, spontánnost a fantazii, kterou už jim nikdo nesebere. Když mají možnost jednou za týden se takhle otevřít, vyřádit se, může jim to skutečně vydržet až do dospělosti.